

Örbyskolan uppvisar stora luftförbättringar i idrotts- och slöjdsalar

I Örbyskolan nära Älvsjö centrum i södra Stockholm har elever och skolpersonal fått en kraftigt förbättrad luftkvalitet inomhus – och detta inom loppet av bara ett halvår. Med ny teknik har skolpersonal och elever fått en radikal sänkning av värden av partiklar i luften. Lösningen är fläktar som tar upp partiklar via speciella filter och vars aggregat i stort sett är ljudlösa och har låg energiförbrukning.

- I de mätningar som gjordes under tre veckor i januari-februari 2010 gick dammhalterna ner radikalt, säger Svante Johansson som är slöjdlärare och huvudskyddsombud på skolan.

Skolor har hört av sig kring satsningen och besöker OSS

Den första veckan låg skolans lokaler på höga halter som kan jämföras med Hornsgatans värden dubbelt upp, menar Svante Johansson.

- Under den andra veckan, när det första aggregatet i idrottssalen hade driftsatts, minskade halterna med 50 %. När sedan aggregat nummer två var på plats den tredje och sista veckan, var halterna nere på 25 % av ursprungsvärdet!

Eleverna har känt en stor förbättring i lokalerna. "Det känns fräschare" som flera elever uttrycker det. De känner sig

piggare när de varit i salarna jämfört med innan aggregaten var på plats.

- Nyckeln till framgången är definitivt satsningen på de nya aggregaten i idrotts- och slöjdsalarna och rent ekonomiska har summan varit relativt liten, menar Svante Johansson.

Några skolor runt om i Sverige, som läst eller hört om satsningen, vill gärna komma på studiebesök.

- När de får höra att investeringen ligger på en ganska lågt nivå - 80.000 kr för idrottssalen och 40.000 kr för slöjdsalen, blir de ännu mer intresserade.

Den reguljära städningen är förstås lika viktigt som förut eftersom aggregaten inte kan lösa alla delar för en ren miljö. Skötseln och byten av filter är naturligtvis också viktigt, fastslår Svante Johansson.

- De två aggregaten i idrottssalens innertak sköts genom en fast dammsugare som sitter i anslutning till de två aggregaten och som styrs via en timer. Luftfläktarna i slöjdsalen rengörs manuellt genom en fast utsugningsanordning och fläktfiltren rengörs och byts enligt ett uppgjort tidsschema.

En annan viktig del i att skapa en god luftkvalitet är luftgenomströmningen i lokalerna och i Örbyskolans anläggning byts luften ut 4-5 gånger per timme.

- Det här kommer att förbättra hälsan för både elever och lärare. Lärarna, som vistas i salarna under hela dagen, kommer att bli friskare och sjuktalet kommer att minska, menar Svante Johansson som redan sett positiva resultat genom att ett antal lärare kunnat gå tillbaka i jobb tack vare förbättringen.

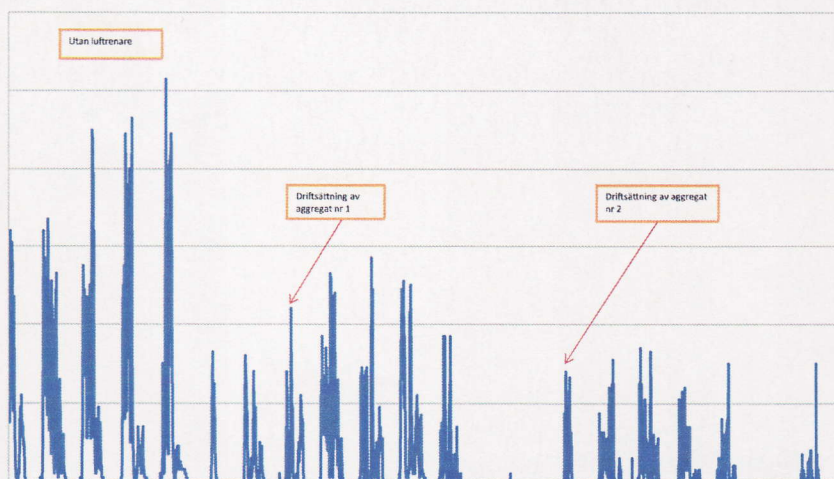
Svante Johansson har varit slöjdlärore sedan 1973 och har haft många uppdrag som huvudskyddsombud med betoning på inomhusklimat och luftvärden.

Han ser Örbyskolans satsning som väldigt positiv, och han hoppas att flera förskolor och skolor inspireras av det arbete som lagts ner på denna viktiga hälsofråga.

- Just idrottshallar är mest utsatta eftersom elever i rörelse inomhus genererar tio gånger mer partiklar, med bland annat virus och bakterier, jämfört med stillasittande undervisning i klassrumsmiljö.

Luftburna föroreningar är ett generellt problem med risker för luftvägs- och hudallergier och det system som Örbyskolan nu använder, finns även i bostadsmiljöer och i offentliga lokaler.

- Ett exempel är möbelvaruhuset IKEA som på några av sina mattavdelningar satt in ett antal aggregat där halten av textildamm, kemiskt behandlade textilier och övriga textilfibrer tidigare var hög, säger Svante Johansson.

Inom en treveckorsperiod förbättrades luftkvaliteten. Höga partikelhalter vecka 1 till vänster och förbättrad luft två veckor senare, se den högra grafen.